

der er sket. Flyvervæsenet maa, hvordan man end ser paa Danmarks militære Stilling, siges at høre til de Dele af Forsvaret, der ikke fra noget som helst Synspunkt vilde kunne undværes under Forhold som de nuværende. Ved Efterretningstjeneste og andet har Flyverkorpsset sin store Opgave indenfor Neutralitetstjenesten. Men med Hensyn til hele dette Spørgsmaal svæver vi i en beklagelig Uvidenhed her i Rigsdagen. Forholdet er ikke ordnet ved nogen særlig Lov, og heller ikke i Finanslovsforslaget eller i Anmærkningerne til det finder man nogen Oplysning herom. Dette er ikke ment som nogen Behøjelse mod den højtærede Forsvarsminister. Paa dette som paa andre Omraader er vi inde paa aldeles abnorme Tilstande, idet langt den største Del af Udgifterne til Forsvarsvæsenet afholdes paa forventet Efterbevilling, med Rigsdagens Samtykke ganske vist, men uden at Rigsdagen har nogen som helst Adgang til — jeg vil ikke en Gang sige at øve en i det enkelte gaaende Indflydelse paa disse Budgetter, men — blot at kunne følge med i, hvad der foregaar. Det vilde derfor være meget ønskeligt, om den højtærede Forsvarsminister vilde benytte denne Lejlighed til at oplyse, hvor store Midler der anvendes til vort Flyvervæsen, hvor meget der er private Midler og hvor meget Statsmidler, hvorledes Pengene er anvendte, hvorledes den hele Administration er ordnet, hvilke Foranstaltninger der er truffet for at undgaa saadanne Ulykkestilfælde som dem, der er sket, og endelig, hvilke Planer der med Hensyn til Udvidelse af vort Flyvervæsen er lagt for Fremtiden.

Endnu et Spørgsmaal ønsker jeg at berøre, nemlig angaaende de offentlige Arbejder. Finansministeren gjorde i sin Forelæggelsestale opmærksom paa, at der paa § 26 til Anlæg af Statsbaner, Havne m. m. kun er opført 6,600,000 Kr. imod godt 12 Mill. Kr. paa indeværende Aars Finanslov. Der er betydelige, tidligere fordelte Beløb, som er uforbrugte, navnlig fordi man ikke har kunnet skaffe Materiale. Jeg ønsker at fremhæve, at det er at haabe, at det vil blive muligt at overvinde de Vanskeligheder med Hensyn til Materiale-mangel og lignende, som Ministeren nævnede, saa at der kan blive Anvendelse for de uforbrugte Beløb og nye Arbejder sættes i Gang i større Omfang end foreslaaet paa Finanslovsforslaget. For Jordarbejderne, ved hvilke dog et forholdsvis stort Antal Arbejdere kan finde Beskæftigelse, vil det i hvert Tilfælde vistnok

være muligt. Ganske vist er det dyrere nu end under normale Forhold at sætte saadanne Arbejder i Gang, og dette har tidligere holdt Regeringen tilbage og ogsaa bevirket, at Finansudvalgene undertiden har øvet en tilbageholdende Virksomhed. Men det var paa den Tid, hvor Arbejdsløshedsprocenten var meget lav, medens vi nu har en Arbejdsløshedsprocent af forhen uset Højde og trues med en endnu højere i den kommende Vinter. Derfor hører de Betragtninger, der tidligere er gjort gældende af Regeringen og Rigsdagen, om det økonomiske i at sætte flere offentlige Arbejder i Gang end højt nødvendigt, nu op at være gældende. Disse Betragtninger har mistet deres Gyldighed, naar Arbejdsløsheden bliver saa overvældende stor som nu. Naar det offentlige alligevel skal betale Understøttelserne til de arbejdsløse, bliver det aabenbart mere økonomisk og socialt rigtigere at anvende Midlerne til at skaffe Arbejde end at anvende dem til Understøttelse, selv om disse Midler er større end de, der skulde anvendes til lignende Arbejder under normale Forhold. Og jeg tror, at ved Hjælp af den rigelige Kassebeholdning, som vi ligger inde med, maatte det kunne være muligt — med Lovgivningsmagts Sanktion selvfølgelig — at udlaane Beløb til Kommunerne, for saa vidt de maatte ønske det, for at sætte dem i Stand til at sætte offentlige Arbejder i Gang. Jeg tror, at ogsaa dette var noget, der burde overvejes.

I vor almindelige indre Politikk er der eet, som allerede begynder at beskæftige Sindene mere end noget som helst andet, og det er de forestaaende Valg. Disse Valg maa senest komme i Maj 1918, og jeg tror, at enhver nu ser hen til dem som til en Befrielse. Hvor abnormt det er, at vi Aar efter Aar har en Rigsdag siddende inde, som i Virkeligheden er valgt i 1913 og da under helt andre Forudsætninger og under en særlig Situation, skal jeg ikke spille mange Ord paa. Lands-tingets gradvise Uddøen er et grelt Eksempel paa, hvilke Konsekvenser det fører til. Jo strengere Tiderne bliver, jo nødvendiggøres det ogsaa at faa Lovgivningsmyndigheden lagt i de rette Hænder, det vil sige i de Hænder, som den nye Grundlov bestemmer, den skal ligge i, og ikke vedblivende forholde den større Halvdel af det Vælgerkorps, som Grundloven af 1915 har skabt, den Andel i Styrelsen af vore Sager, som tilkommer den. Kun en saadan Rigsdag, som er et virkeligt og sandt Udtryk for Vælgerne efter Grundloven af 1915, kan handle med den Myn-